

**Методичні рекомендації
щодо підготовки до участі у I етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад
із навчальних предметів у 2025/2026 навчальному році**

Всеукраїнські учнівські олімпіади з навчальних предметів у 2025/2026 навчальному році проводяться відповідно до:

– Положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 30 грудня 2024 року № 1820, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 лютого 2025 року за № 187/43593,

– наказу Міністерства освіти і науки України від 20 серпня 2025 року № 1165 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2025/2026 навчальному році»,

– наказу Департаменту освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації від 16.09.2025 № 170 «Про забезпечення проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів у 2025/2026 навчальному році».

Олімпіади з української мови та літератури, іноземних мов (англійська, німецька, французька), польської мови та літератури, історії, правознавства, математики, фізики, астрономії, хімії, географії та біології рекомендуємо провести в очному форматі з дотриманням безпекових умов.

Олімпіади з інформатики та інформаційних технологій у Рівненській області проводяться дистанційно.

Перелік класів, для яких у 2025/2026 навчальному році проводяться I та II етапи Всеукраїнських учнівських олімпіад:

10–11 класи – астрономія;

9–11 класи – правознавство, польська мова та література, іноземні мови (англійська, німецька, французька), інформаційні технології;

8–11 класи – українська мова та література, історія, математика, фізика, хімія, географія, біологія, інформатика.

Звертаємо вашу увагу, що учень може взяти участь в олімпіаді за клас, старший, ніж він навчається на момент проведення олімпіади: учень 8 класу може взяти участь в олімпіаді з англійської мови за 9 клас. Однак, учень 11 класу не може взяти участь в олімпіаді за клас молодший за той, у якому навчається, наприклад, за 10-ий.

Учні закладів професійної (професійно-технічної) освіти, студенти закладів фахової передвищої освіти, які зареєструвалися для участі в олімпіаді, як правило, виконують завдання: I курс – за 10 клас, II (III) курс – за 11 клас.

Початок кожної олімпіади – 10:00.

Місця проведення I етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів будуть доведені наказами органів управління освітою тих громад, які визначені, як опорні локації.

Подбайте, щоб усі учасники прибули на олімпіаду вчасно та мали з собою документ, що посвідчує особу (свідоцтво про народження чи паспорт) або чітку його копію та встигли до 10:00 зареєструватися.

Нагадуємо про дотримання учасниками під час виконання завдань принципів академічної доброчесності:

- не користуватися додатковими матеріалами писаного, друкованого, електронного формату;
- не використовувати в аудиторії та поза її межами пристрої зчитування та обробки інформації;
- не отримувати консультації від учасників олімпіади, вчителів, батьків, інших осіб.

Кожен учасник отримає завдання, які має виконати у відведений для цього час. Просимо звернути увагу, що завдання можуть бути надруковані з двох боків аркуша. Попередьте, що на деяких олімпіадах будуть надані бланки для відповідей. Педагог, який працюватиме в аудиторії разом з учнями, дасть чіткі вказівки, як виконувати завдання.

Завдання I етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів будуть надходити на електронні пошти відповідальних за проведення I етапу в опорних локаціях у день олімпіади о 8:00. Просимо подбати про достатню кількість техніки та паперу для друку. З моменту отримання завдань і до моменту оприлюднення їх учасникам (лише учасникам) відповідальність за нерозголошення завдань покладається на відповідальних за проведення I етапу змагань в опорних локаціях.

У завданнях буде зазначено час для виконання роботи. Він однаковий для всіх учасників одного класу. Раніше здати роботу дозволяється. Довше відведеного часу працювати над завданнями не можна. Звертаємо вашу увагу, що час виконання завдань від 2 до 3 астрономічних годин на олімпіадах, які відбуватимуться очно та від 4 до 5 астрономічних годин на олімпіадах, які відбуватимуться дистанційно.

Поряд із кожним завданням вказується максимальна кількість балів, яку можна отримати за умови, що завдання виконано бездоганно.

Вказується також максимальна кількість балів, яку можна набрати за умови бездоганного виконання усіх запропонованих завдань.

Критерії оцінювання, розв'язки, коментарі до розв'язування будуть надані відповідальним за проведення I етапу олімпіад в опорних локаціях орієнтовно о 13:00 у день проведення олімпіади. Рекомендуємо цю інформацію надавати учасникам олімпіад разом із попередніми результатами або оприлюднювати на офіційному сайті органу управління освітою, який визначений як опорна локація.

Математика

Олімпіада відбудеться 22 жовтня 2025 року.

Зміст завдань для I етапу олімпіади з математики базується на діючих модельних / навчальних програмах, зокрема з урахуванням програми поглибленого вивчення математики. Завдання включають як задачі, пов'язані з розділами шкільного курсу математики поточного навчального року, так і задачі, що базуються на вивченому раніше матеріалі.

Завдання для 8–11-х класів міститимуть 4 задачі. Серед завдань будуть задачі з алгебри, геометрії, теорії чисел та комбінаторики.

Тривалість виконання завдань учнями усіх класів – 2,5 години.

Для кожної з паралелей класів використовуються різні комплекти завдань (хоча окремі задачі можуть пропонуватись одночасно для декількох паралелей). Учасники I етапу олімпіади мають володіти не лише методами, безпосередньо передбаченими навчальними програмами, а й спеціальними прийомами розв'язування олімпіадних задач для відповідних вікових груп, додатковими теоретичними знаннями, передбаченими програмами факультативних курсів, математичних гуртків, усталеною практикою проведення математичних олімпіад в Україні та світі.

Журі перевіряє лише завдання, що записані у чистовик учасника олімпіади. Чернетка членами журі не розглядається. Під час оцінювання олімпіадних робіт не враховується раціональність або нераціональність розв'язань, метод та шлях розв'язання, а також обсяг написаного. Якщо члени журі не можуть розібрати почерк учасника (слова написані геть нерозбірливо або можуть бути прочитаними декількома способами тощо), то журі оцінює в цій задачі лише ту частину розв'язання, яку можна прочитати. Відповідно на апеляції учень не має права вимагати «перекласти» для журі зміст написаного.

Для участі в олімпіаді необхідно підготувати та взяти з собою: зошит на 12 аркушів, 2 ручки із синім стержнем, простий олівець, лінійку, циркуль, транспортир, гумку.

Рекомендована література для підготовки до олімпіад з математики

- Апостолова Г. В. Перші зустрічі з параметрами. Київ : Факт, 2004. 321 с.
- Апостолова Г. В. Хитромудрий модуль. Київ : Факт, 2006.
- Апостолова Г. В., Бакал О.П. Логічними стежинками математики: 5-9-ті кл. Київ : Генеза, 2017. 304 с.
-
- Апостолова Г. В., Ясінський В. В. Антьс і мантиса числа. Київ : Факт, 2006. 127 с.
- Басанько А. М., Романенко А. О. За лаштунками підручника з математики. Збірник розвиваючих задач для учнів 5–7 класів. Тернопіль : Підручники і посібники, 2004.
- Всеукраїнські математичні бої – 2009 / А. В. Анікушин, А. Р. Арман та ін.; за ред. Б. В. Рубльова. Дніпропетровськ : Інновація, 2010. 96 с.
- Гончарова І. В., Скафа О. І. Евристики в геометрії: факультативний курс : книга для вчителя. Харків : Вид. група «Основа», 2004.
- Київські математичні олімпіади 1984–1993 рр.: збірник задач / В. А. Вишенський, М. В. Карташов та ін. Київ : Либідь, 1993. 144 с.
- Лейфура В. М. та ін. Змагання юних математиків України. 2003 рік. Харків : Вид. група «Основа», 2004.
- Лейфура В. М., Мітельман І. М. та ін. Математичні олімпіади школярів України. 2001–2006. Львів : Каменярь, 2008. 352 с.
- Ліпчевський Л. В., Остапчук У. В. Розв'язування нерівностей. Нестандартні способи доведення нерівностей : навчально-методичний посібник. Біла Церква : КОІПОПК, 2004.

- Математичні олімпіадні змагання школярів України 2007–2008 та 2008–2009 / А. В. Анікушин, А. Р. Арман та ін. ; за ред. Б. В. Рубльова. Львів : Каменяр, 2010. 552 с.
- Математичні олімпіадні змагання школярів України. 2006–2007 / А. В. Анікушин, А. Р. Арман та ін. Київ : Літера, 2008. 135 с.
- Математичні олімпіадні змагання школярів. 2006–2007 / А. В. Анікушин, А. Р. Арман та ін. Київ : Літера, 2008. 224 с.
- Матеріали для проведення математичних змагань, що проходили в Україні протягом останніх років. *Сайт Всеукраїнських олімпіад та турнірів з математики*. URL: <https://matholymp.org.ua/>.
- Мерзляк А. Г., Полонський В. Б., Якір М. С. Алгебра: підручник для 8-х класів з поглибленим вивченням математики. Харків : Гімназія, 2021.
- Мерзляк А. Г., Полонський В. Б., Якір М. С. Геометрія: підручник для 8-х класів з поглибленим вивченням математики. Харків : Гімназія, 2021.
- Мерзляк А. Г., Полонський В. Б., Якір М. С. Алгебра: підручник для 9-х класів з поглибленим вивченням математики. Харків : Гімназія, 2017.
- Мерзляк А. Г., Полонський В. Б., Якір М. С. Геометрія: підручник для 9-х класів з поглибленим вивченням математики. Харків : Гімназія, 2017.
- Олімпіади Сумщини з математики: II етап / укл. Т. В. Светлова. Х. : Вид. група «Основа», 2019. 125 с.
- Українські математичні олімпіади. Довідник / В. А. Вишенський, О. Г. Ганюшкін та ін. Київ : Вища школа, 1993. 415 с.
- Федак І. В. Готуємося до олімпіади з математики. Кам'янець-Поділ. : Абетка, 2006. 420 с.
- Ясінький В. А. Олімпіадна математика: функціональні рівняння, метод математичної індукції. Харків : Вид. група «Основа», 2005.

Українська мова та література

Олімпіада відбудеться 29 жовтня 2025 року.

Завдання, які будуть запропоновані учасникам I етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури, відповідають сучасним умовам вивчення української мови та літератури, орієнтовані на лінгвістичну компетентність учасників олімпіади, їхній інтелектуальний потенціал, неординарність і креативність мислення.

Комплект олімпіадних завдань охоплює програмний матеріал із різних розділів курсу за попередні роки навчання та теми, які учасники олімпіади повинні опанувати до терміну проведення олімпіади відповідно до чинних навчальних програм для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання.

Олімпіадні завдання укладаються для інтелектуальних змагань академічно обдарованих дітей, тому варто «поглиблено» опрацювати навчальний матеріал, послуговуючись не лише підручниками.

Звертаємо вашу увагу на те, що під час змагань учасникам не дозволяється користуватися додатковою літературою (посібниками, довідниками, словниками, текстами художніх творів, статей тощо).

З української мови учасникам буде запропоновано для виконання:

- творча робота;
- завдання відкритого типу на конструювання мовних одиниць;

- виправлення орфографічних помилок;
- конструювання нормативної форми;
- редагування словосполучень, речень
- розстановка наголосів;
- синтаксичний аналіз речення.

Творчі роботи з української мови учисники пишуть у художньому, публіцистичному (рідше - науковому) стилях і використовують жанри, притаманні кожному з цих стилів. Текст може бути реалізований в одній із форм типів мовлення: описі, розповіді, роздумі або в їхньому поєднанні з перевагою якоїсь однієї форми. Учасники повинні вміти правильно ділити текст на абзаци – частини, що містять певну думку. Не варто робити великих абзців, у яких висловлено кілька думок, і, навпаки, шматувати текст на маленькі частини по два-три речення.

Есе – самостійна творча письмова робота, ознакою якої є особистісний характер сприймання проблеми та її осмислення, невеликий обсяг, вільна композиція, невимушеність та емоційність викладу.

Завдання з української літератури будуть включати:

- літературний бліц, де необхідно дати чіткі й лаконічні відповіді на питання;
- завдання з теорії літератури;
- ідейно-художній аналіз твору.

Одним із традиційних завдань з літератури є аналіз художнього тексту. Вибирається невеликий художній текст чи його фрагмент, щоб учасники продемонстрували вміння послуговуватися літературними методиками й техніками, виступили в ролі дослідника, літературного критика, виявляючи свою літературознавчу майстерність та ерудицію. Наголошуємо, що аналіз – це не паспорт твору, тому пропонуємо виконати аналіз у вигляді есе й акцентувати увагу на емоційному сприйнятті запропонованого тексту та на креативному оформленні власних думок.

Для участі в олімпіаді необхідно підготувати та взяти з собою: зошит на 12 аркушів та 2 ручки із синім стержнем.

Історія

Олімпіада відбудеться 20 жовтня 2025 року.

Завдання I етапу олімпіади укладаються відповідно до чинних:

модельних навчальних програм із предметів/інтегрованих курсів громадянської та історичної освітньої галузі (5–6, 7, 8 кл.) *(для учнів 8 класів)*;
навчальних програм з історії України та всесвітньої історії *(для учнів 9 –11 класів)*.

Структура і зміст завдань.

Завдання олімпіади спрямовані на виявлення в учасників олімпіади здатності орієнтуватись в історичному часі та в соціально-історичному просторі; характеризувати причиново-наслідкові зв'язки між подіями, явищами, процесами в часі й просторі; аналізувати взаємозв'язки та взаємовпливи історичних подій, явищ, процесів, вчинків історичних осіб; формулювати судження, гіпотезу; добирати та оцінювати аргументи для підтвердження певного судження; дотримуватись принципів академічної доброчесності.

Учням 8–11 класів пропонуватимуться завдання на знання історичної хронології та історичних понять; розпізнавання персоналій та історико-культурних пам'яток; знання фактів біографії або визначення ролі історичної особи; визначення причин і наслідків зазначених подій; аналіз історичних документів; завдання з розгорнутою відповіддю.

Завдання охоплюватимуть програмовий матеріал із історії України та всесвітньої історії з дотриманням пропорції 3:2 у співвідношенні кількості завдань з історії України і всесвітньої історії.

Завдання для 8 класу охоплюватимуть навчальний матеріал за попередні роки та матеріал, що вивчений у 8 класі на час проведення олімпіади:

Історія України – Розділ 1. Українські землі у складі Речі Посполитої у XVI – першій половині XVII ст.

Всесвітня історія – Розділ I. Економіка і суспільство раннього Модерного (Нового) часу. Розділ II. Високе відродження. Реформація в Західній Європі.

Завдання для 9 класу охоплюватимуть навчальний матеріал за попередні роки та матеріал, що вивчений у 9 класі на час проведення олімпіади:

Історія України – Вступ «Довге» дев'ятнадцяте століття в історії України: територія, населення, влада.

Всесвітня історія – Розділ 1. Європа в час Французької революції та наполеонівських війн. Розділ 2. Європа та Америка в добу революцій і національного об'єднання (1815 – 1870 рр.).

Завдання для 10 класу охоплюватимуть навчальний матеріал за попередні роки та матеріал, що вивчений у 10 класі на час проведення олімпіади:

Історія України – Повторення. Розділ 1. Україна в роки Першої світової війни.

Всесвітня історія – Розділ 1. Передумови Першої світової війни. Війна та революція.

Завдання для 11 класу вміщуватимуть навчальний матеріал за попередні роки та матеріал, що вивчений у 11 класі на час проведення олімпіади:

Історія України – Повторення. Вступ. Розділ 1. Україна в повоєнний період. Розділ 2. Україна в умовах деєсталінізації.

Всесвітня історія – Розділ 1. Облаштування повоєнного світу.

Рекомендуємо ознайомитись з структурою олімпіадних завдань з історії (на прикладі завдань II (районного) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії для 8 класу (2024/2025 н.р.).

Завдання I (20 балів). Дайте визначення історичних термінів: «вотчина», «магдебурзьке право», «шляхта», «Реконкіста», «Литовські статuti». **Запишіть речення з використанням цих термінів (окремих термін – окреме речення).**

Завдання II (8 балів). Розташуйте запропоновані змістові одиниці у правильній логічно-хронологічній послідовності.

1) а) бронзовий вік; б) залізний вік; в) мідно-кам'яний вік;
г) кам'яний вік.

2) а) печеніги; б) половці; в) гуни; г) готи.

3) а) Роман Мстиславович; б) Ярослав Осмомисл; в) Юрій Львович;
г) Ольга.

4) а) християнство; б) іслам; в) юдаїзм; г) буддизм.

Завдання III (10 балів). Заповніть таблицю, вписавши порядкові номери подій із запропонованого переліку у відповідні клітинки таблиці.

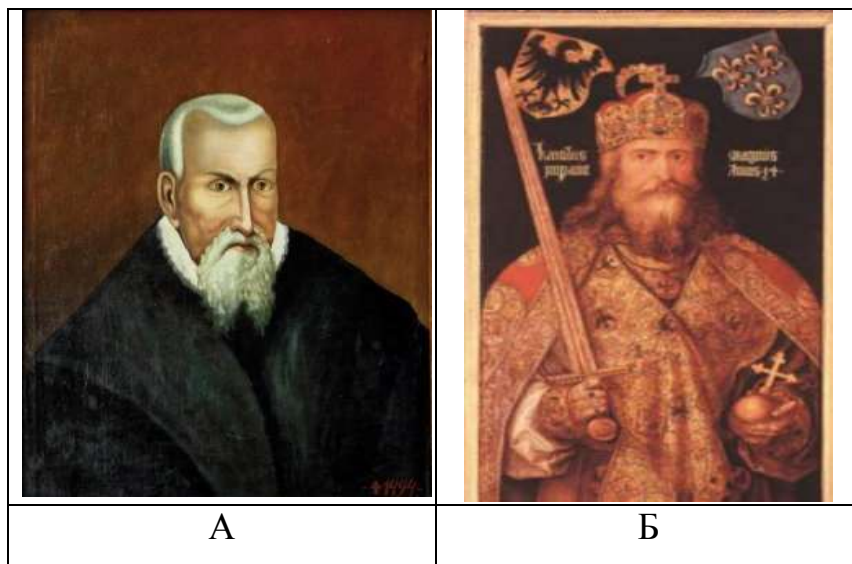
Хронологічний проміжок	Терени сучасної України	Світ за межами сучасної України
IX ст.		
X ст.		
XI ст.		
XII ст.		
XIII ст.		
XIV ст.		
XV ст.		

Перелік. 1. Перша згадка у літописі назви «Україна». 2. Велика хартія вольностей. 3. Битва на річці Сині Води. 4. Битва біля Гастінгса. 5. Захоплення Києва монголами. 6. Ліквідація Хозарського каганату. 7. Виникнення англійського парламенту. 8. Завершення написання «Повісті минулих літ». 9. Винайдення Йоганном Гутенбергом книгодрукування. 10. Утворення Латинської імперії. 11. Утворення Іспанського королівства. 12. Початок князювання Олега в Києві. 13. Перша навколосвітня подорож. 14. «95 тез». 15. Утворення Галицько-Волинської держави. 16. Ліквідація Волинського удільного князівства. 17. Битва під Оршею. 18. «Золота булла». 19. Перший хрестовий похід. 20. Коронація Данила Галицького.

Завдання IV (12 балів). Заповніть таблицю: визначте причини та наслідки подій.

Причини	Подія	Наслідки
	Верденський договір	
	Грюнвальдська битва	
	Заснування слов'яно-греко-латинської школи	

Завдання V (12 балів). Укажіть історичних діячів, зображених на фото, століття їхньої діяльності, країну та який вони зробили внесок у світову історію чи культуру.

Завдання VI (11 балів). Прочитайте уривок із історичного джерела та дайте відповіді на питання.

«У рік 6605[...]. Прибули Святополк [Ізяславич], і Володимир [Всеволодович], і Давид Ігорьович, і Василько Ростиславич, і Давид Святославич, і брат його Олег і зібралися [у городі] Любечі, щоб уладнати мир. І говорили вони один одному: “Пощо ми губимо Руськую землю, самі проти себе зваду маючи? А половці землю нашу розносять і раді є, що межі нами війна донині» (З «Повісті минулих літ»).

1. Назвіть подію, про яку йдеться в документі.
2. Назвіть дату події та автора документа, в якому про неї йдеться.
3. Коротко охарактеризуйте суспільно-політичне становище українських земель цього періоду.
4. Яким чином вищезазначена подія вплинула на зміни суспільно-політичного становища українських земель?

Завдання VII (12 балів).

Початок XVI ст. – це час зародження нового релігійного руху – протестантизму. Порівняйте поширення та утвердження реформаційних віровчень у державах Європи та на українських землях. Поміркуйте, чому в одних випадках нову віру сприймали вороже, а в інших – відносно мирно. Свої думки обґрунтуйте.

Для участі в олімпіаді необхідно підготувати та взяти з собою: зошит на 12 аркушів та 2 ручки із синім стержнем.

Правознавство

Олімпіада відбудеться 27 жовтня 2025 року.

Під час підготовки до олімпіади вчителю правознавства та учням потрібно звернути увагу на орієнтовний обсяг навчального матеріалу та чинне законодавство.

Навчання предмета «Основи правознавства» обумовлене особливостями національної правової системи в умовах дії правового режиму воєнного стану та повномасштабної агресії РФ проти України. Це потребує вивчення законодавчих

змін, пов'язаних із введенням воєнного стану та створенням правових умов для підвищення обороноздатності держави, захисту національної безпеки і територіальної цілісності.

Під час підготовки до I етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства слід урахувати поточний стан національного законодавства.

Завдання спрямовані як на знання учнями теоретичного матеріалу, так і на вміння розв'язувати юридичні задачі.

Орієнтовна структура завдань:

- тести, що матимуть чотири варіанти відповідей, одна з яких правильна;
- робота з поняттєвим апаратом (правові дефініції, порівняння понять);
- завдання, що передбачатимуть відкрити форму відповіді;
- завдання на розв'язання юридичних задач (мета – оцінка вміння учасників олімпіади використовувати правові знання у життєвих ситуаціях).

Учням 9 класу пропонуватимуться завдання з наступних тем чинної навчальної програми з основ правознавства для 9 класу: Розділ 1. «Основи теорії права і держави»; Розділ 2. «Реалізація права» (Правовідносини. Правопорушення. Юридична відповідальність).

Учням 10 класу – пропонуватимуться завдання, які охоплюватимуть усі теми навчальної програми «Основи правознавства. 9 клас»; розділи блоку I «Основи теорії держави і права» (відповідно до навчальної програми «Правознавство» для учнів 10–11 класів (профільний рівень).

Учням 11 класу – пропонуватимуться завдання, які охоплюватимуть усі теми навчальної програми «Основи правознавства. 9 клас»; завдання, які охоплюватимуть усі розділи блоку I «Основи теорії держави і права», блок II «Основи публічного права України» (теми «Адміністративне право», «Фінансове право», «Кримінальне право») (відповідно до навчальної програми «Правознавство» для учнів 10–11 класів (профільний рівень).

Під час підготовки до олімпіади рекомендуємо ознайомитись зі структурою завдань із правознавства (на прикладі завдань II (на рівні громад) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства для 9 класу (2024/2025 н.р.).

Тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді.

1. До обов'язкових ознак держави слід віднести:

- а) наявність Збройних Сил; б) наявність державної мови;
- в) наявність конституції; г) наявність права.

2. Володимир придбав у магазині кулінарну книгу для потреб сім'ї.

Правовідносини є:

- а) односторонніми, договірними, майновими, абсолютними, трудовими, пасивними; б) односторонніми, позадоговірними, немайновими, відносними, цивільними, активними; в) двосторонніми, договірними, майновими, відносними, цивільними, активними; г) двосторонніми, позадоговірними, немайновими, абсолютними, сімейними, пасивними.

3. До юридичних вчинків як до різновиду юридичних фактів слід віднести:

- а) укладення договору; б) скоєння правопорушення;
- в) написання художнього твору; г) видання адміністративного акту.

4. Укажіть, що входить до складу правопорушення:

- а) протиправність, суспільна небезпека, винність і караність;

б) об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона;
в) протиправне діяння, наслідки, причинний зв'язок між діяннями і наслідками;

г) злочин, проступок, казус та делікт.

5. Діяння, яке є правопорушеннями, визначається:

а) звичаєм; б) мораллю; в) законом; г) рішенням органу державної влади.

6. Вид юридичної відповідальності, за якої особа несе відповідальність добровільно:

а) кримінальна; б) адміністративна; в) цивільна; г) дисциплінарна.

7. До юридичних ознак, що характеризують необхідну оборону, відносять:

а) своєчасність заподіяння шкоди;

б) вчинення правопорушення з перевищенням меж необхідної оборони є обставиною, яка пом'якшує юридичну відповідальність;

в) уникнути посягання можна тільки шляхом заподіяння шкоди посягаючому;

г) шкода, заподіяна у стані необхідної оборони обов'язково має бути меншою ніж відвернута.

8. Ознака Конституції України «конституція є базою поточного законодавства» означає, що:

а) конституція містить норми, які одночасно можуть бути основою галузевих правових норм; б) конституція є первинним елементом, на якому ґрунтуються права та обов'язки більшості суб'єктів державного і суспільного життя;

в) внести зміни до Конституції набагато складніше, ніж внести зміни до звичайного закону. У деяких випадках для цього потрібен референдум;

г) нормативно-правові та міжнародно-правові акти повинні відповідати Конституції.

9. Права людини – це певні можливості людини, необхідні для її існування та розвитку в конкретно-історичних умовах, які об'єктивно визначаються...

а) державою;

б) самою людиною;

в) законодавством держави;

г) суспільством.

10. В Україні найвищою соціальною цінністю є:

а) безпечне довкілля;

б) людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека;

в) верховенство права;

г) стабільна економічна система.

Поясніть у чому полягає відмінність між федерацією та унітарною державою.

Логічні пари:

1. Визначте відповідність між юридичними властивостями Конституції та їх змістом:

1) має установчий, програмний та ідеологічний характер; 2) має підвищену стабільність; 3) виступає юридичною базою поточного законодавства; 4) має найвищу юридичну силу;

а) містить норми, які одночасно можуть бути основою галузевих правових норм; б) знаходиться під особливим захистом держави; в) є первинним елементом, на якому засновуються права та обов'язки більшості суб'єктів державного і суспільного життя; г) внести зміни до Конституції набагато складніше, ніж внести зміни до звичайного закону. У деяких випадках для цього потрібен референдум; д) нормативно-правові та міжнародно-правові акти повинні відповідати Конституції.

2. Визначте відповідність між назвами форм реалізації права та їх змістом:

1) використання права; 2) виконання права; 3) дотримання права; 4) застосування права;

а) утримання суб'єкта правових відносин від заборонених правовими нормами дій; б) пасивна поведінка суб'єкта правових відносин, якою він задовольняє свої інтереси одночасно із задоволенням інтересів інших осіб; в) діяльність уповноважених органів з реалізації їх владних повноважень з використанням приписів правових норм; г) активна реалізація суб'єктами права своїх можливостей, наданих правовими нормами; д) активна поведінка суб'єкта права, якою він задовольняє інтереси інших осіб.

Розв'яжіть юридичну ситуацію.

Особа без громадянства С., яка проживає в Україні протягом останніх чотирьох років, працює на підприємстві, вивчила українську мову, не притягувалася до юридичної відповідальності, має власну квартиру, де спільно проживає з коханою людиною, яка має громадянство України, подала заяву про прийняття до громадянства України. Відповідно до якого нормативно-правового акта здійснюється прийняття до громадянства України? Які умови прийняття до громадянства передбачено законодавством України? Якої вимоги щодо прийняття С. до громадянства України не дотримано? Дайте правову оцінку ситуації.

Сформулюйте й запишіть до чотирьох власних тез для есе з теми «Гідність людини – одна з фундаментальних засад права». Поясніть кожен тезу та доповніть прикладами. Запишіть висновок.

Для участі в олімпіаді необхідно підготувати та взяти з собою: зошит на 12 аркушів та 2 ручки із синім стержнем

Астрономія

Олімпіада відбудеться 15 жовтня 2025 року.

Всеукраїнська учнівська олімпіада з астрономії проводиться у двох вікових групах: для учнів 11 та 10 класів.

На першому етапі учням буде запропоновано до 7 задач, частина з яких орієнтована на знання загальної теоретичної інформації в галузі астрономії, а інша

потребує під час розв'язування використання математичного апарату, знань фізичних понять і законів.

Зокрема, передбачається, що учасник олімпіади з астрономії ґрунтовно знає курс фізики 7–9 класу, основні фізичні та астрономічні величини, довідкові дані про Землю, одиниці вимірювання в астрономії, перетворення одиниць вимірювання для оцінки відстаней до небесних тіл, має уявлення про Сонячну систему, планету Земля, зорі та їхню класифікацію, небесну сферу та рух світил на небесній сфері, закони Кеплера, закон Всесвітнього тяжіння.

Нижче наведено орієнтовний перелік теоретичних питань з астрономії, на основі яких можуть складатися олімпіадні завдання.

Закон Всесвітнього тяжіння. Закони Кеплера. Елементи орбіт небесних тіл та їх геометричне подання. Узагальнення законів Кеплера. Космічні швидкості на поверхнях небесних тіл та у просторі. Рух штучних супутників і автоматичних міжпланетних станцій.

Використання законів руху для визначення відстаней до тіл Сонячної системи, а також розмірів і мас небесних тіл.

Астрофотометрія. Основні поняття фотометрії. Зв'язок між освітленістю і видимою зоряною величиною (формула Погсона).

Сонячна система. Планети і об'єкти Сонячної системи. Історія вивчення, склад і будова Сонячної системи. Подібність та відмінність між планетами земної групи та планетами-гігантами. Планети земної групи. Фізичні та орбітальні характеристики. Планети-гіганти. Фізичні та орбітальні характеристики. Супутники планет. Кільця планет.

Малі тіла Сонячної системи. Астероїди. Комети. Тіла з поясу Койпера. Метеори та метеорити. Метеорні потоки. Фізичні характеристики малих тіл Сонячної системи та гіпотези походження.

Наша Галактика. Складові, розмір і спіральна структура Галактики. Склад, маса, чисельність зір. Типи населення Галактики, зоряні скупчення. Визначення відстаней до зір та небесних тіл.

Для участі в олімпіаді необхідно підготувати та взяти з собою: зошит на 12 аркушів та 2 ручки із синім стержнем, калькулятор.

Біологія

Олімпіада відбудеться 24 жовтня 2025 року.

Зміст і тематика завдань визначатиметься межами модельних навчальних програм (8 клас), навчальних програм з біології (9 клас) та біології і екології (10–11 класи) для закладів загальної середньої освіти відповідного класу на час проведення олімпіади, включаючи теми, що вивчались у попередніх класах.

Комплекти завдань міститимуть:

- три групи тестових завдань (А, Б, В);
- практичну роботу;
- бланки для відповідей на тестові завдання та практичну роботу.

Тестові завдання **групи А** передбачають вибір однієї правильної відповіді із чотирьох запропонованих.

Тестові завдання **групи Б** передбачають вибір усіх можливих правильних відповідей із п'яти запропонованих (кількість правильних відповідей може бути від однієї до п'яти).

Тестові завдання **групи В** передбачають здійснення аналізу даних, наведених у текстовій, табличній, графічній формі, на підставі якого необхідно визначити, які з наведених тверджень є правильними, а які неправильними та завдання на встановлення відповідності.

Тривалість виконання: 2 астрономічних години (120 хвилин).

Оцінювання виконання завдань

Тести А: за кожне завдання 0,5 бала.

Тести Б: за кожне завдання (за правильно заповнений ряд) 1 бал; 0,5 бала, якщо вибрано більше половини правильних відповідей і немає неправильних.

Тести В по 1 балу за кожне правильно оцінене твердження або встановлену відповідність.

Особливості оцінювання практичної роботи зазначатимуться в тексті завдання.

Для участі в олімпіаді необхідно підготувати та взяти з собою: зошит на 12 аркушів та 2 ручки із синім стержнем.

Географія

Олімпіада відбудеться 17 жовтня 2025 року.

Зміст завдань для І етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії базується на діючих модельних / навчальних програмах, зокрема з урахуванням програми поглибленого вивчення географії. Завдання укладаються на основі вивчених з географії тем, пов'язаних з розділами шкільного курсу поточного навчального року та вивченого раніше матеріалу.

Завдання для учнів 8–11-х класів міститимуть:

- тестові завдання з варіантами відповіді, де необхідно вибрати одну правильну,
- два теоретичних завдання, де потрібно дати розгорнуту відповідь поняттєво-термінологічного або типологічного контексту;
- одне практичне завдання, яке може включати або розв'язання географічних задач, де необхідно дати не лише правильну відповідь, а й записати хід розв'язування / міркувань, або завдання з контурною картою, де необхідно позначити певні об'єкти або їх характеристики;
- одне творче завдання, яке передбачає обґрунтовану розгорнуту відповідь із обов'язковою демонстрацією особистого критичного мислення.

Запропонованими завданнями будуть охоплені всі вивчені певним класом розділи географії.

Тривалість виконання завдань учнями усіх класів – 2,5 години.

Для кожної з паралелей класів використовуються різні комплекти завдань (хоча окремі завдання можуть пропонуватись одночасно для декількох паралелей)..

Журі перевіряє лише завдання, що записані у чистовик учасника олімпіади. Чернетка членами журі не розглядається. Якщо під час перевірки члени журі не можуть розібрати почерк учасника (слова написані геть нерозбірливо або можуть бути прочитаними декількома способами тощо), то журі має оцінювати в такому завданні лише ту частину, яку можна прочитати. У такому випадку право на апеляцію втрачається, учасник не має права вимагати «перекласти» для журі зміст написаного.

Для участі в олімпіаді необхідно підготувати та взяти з собою: зошит на 12 аркушів, 2 ручки із синім стержнем, простий олівець, лінійку, циркуль, транспорир, гумку, калькулятор.